Curs pentru specializarea Informatică anul II Semestrul II, Horea Oros, <u>horea.oros@gmail.com</u> Universitatea din Oradea, Departamentul de Matematică și Informatică

SISTEME DE GESTIUNE A BAZELOR DE DATE

Agenda

- Recapitulare instrucțiuni SQL
- Continuarea discuţiilor despre limbajul SQL (T-SQL)
- Tranzacţii
- Proceduri stocate
- Funcții definite de utilizator
- Tipuri definite de utilizator
- Trigger
- Tratarea erorilor
- Procesare condiţionată, controlul execuţiei
- Indexare
- DCL
- Obiecte securabile, permisiuni, audit

Tranzacții

- Sunt parte integrantă a sistemelor de gestiune a bazelor de date relaţionale
- Ajută la definirea unei singure unități de execuție
- O tranzacție poate conține una sau mai multe instrucțiuni SQL care sunt executate sau anulate ca un tot unitar
- Aceasta ajută la prevenirea unor actualizări parțiale sau a unor date în stare inconsistentă

Tranzacții - ACID

- Actualizare parțială = o parte a unui proces este anulat fără a anula toate celelalte părți ale aceluiași proces
- Tranzacțiile respectă regula ACID
  - Atomicity
  - Consistency
  - Isolation/Independence
  - Durability

Tranzacții - ACID

- Atomicity tranzacţiile sunt o entitate de tip "totul sau nimic" – făcînduse toţi paşii sau nici unul
- Consistency asigură faptul că datele sunt valide atât înainte cât și după tranzacție. Integritatea datelor trebuie păstrată și structura internă a datelor trebuie să fie întro stare validă

Tranzacții - ACID

- Isolation o tranzacție nu trebuie să fie dependentă de o altă tranzacție care poate să aibă loc în mod concurent. O tranzacție nu trebuie să vadă datele altei tranzacții ce este într-o stare inter mediară. Trebuie să vadă datele așa cum au fost înainte de începerea tranzacției sau după încheierea acesteia.
- Durability efectele tranzacției sunt fixate după ce tranzacția este executată, și orice modificări vor putea fi anulate după un eșec al sistemului

- Sunt trei tipuri de tranzacții
  - Autocommit implicit
  - Explicit
  - Implicit
- Autocommit fiecare comandă SQL este o tranzacție de sine stătătoare care este executată imediat
- Ex. două comenzi INSERT pentru debitarea/creditarea unui cont
- Ex. ștergerea datelor dintr-o tabelă nu poate fi anulată

- Implicit acest mod este activat cu comanda
  - SET IMPLICIT_TRANSACTIONS ON
- Pentru a-l dezactiva
  - SET IMPLICIT_TRANSACTIONS OFF
- Cu acest mod activat oricare din comenzile de mai jos va deschide în mod automat o tranzacție care rămâne deschisă până la executarea comenzilor COMMIT sau ROLLBACK

- Comenzi care generează tranzacții implicite
  - ALTER TABLE
  - FETCH
  - REVOKE
  - CREATE
  - GRANT
  - SELECT, DELETE, INSERT,
  - TRUNCATE TABLE
  - DROP, OPEN, UPDATE

- Explicit sunt cele pe care le definește programatorul SQL
- Acesta este modul recomandat pentru tranzacții
- Putem controla cu exactitate care sunt instrucțiunile ce aparțin unei tranzacții și acțiunile pe care să le întreprindem dacă apar erori.

- @@TRANCOUNT numărul de tranzacții active pe o conexiune
- BEGINTRANSACTION incrementează valoarea
- ROLLBACK TRANSACTION şi COMMIT TRANSACTION decrementează valoarea
- ROLLBACK TRAN la un savepoint nu are nici un efect asupra valorii

Tranzacții - comenzi

- BEGINTRANSACTION stabileşte punctul de pornire al unei tranzacţii explicite
- ROLLBACK TRANSACTION Readuce datele la starea inițială – de le începutul tranzacției. Orice modificări asupra datelor sunt anulate. Resursele alocate tranzacției sunt eliberate
- COMMITTRANSACTION termină tranzacția dacă nu a fost nici o eroare și modificările devin permanente. Resursele sunt eliberate

Tranzacții - comenzi

- SAVE TRANSACTION stabilește un punct de salvare într-o tranzacție. Se definește un punct la care se poate întoarce o tranzacție în cazul în care o parte a tranzacției este anulată. (Nu vor fi anulate toate comenzile din tranzacție)
- O tranzacție trebuie anulată sau executată imediat după o întoarcere la un SAVEPOINT

Tranzacții-exemplu - tran1.sql

USE Adventure Works

GO

-- Before count

SELECT COUNT(*) BeforeCount FROM HumanResources.Department

-- Variable to hold the latest error integer value

DECLARE @Error int

BEGINTRANSACTION

INSERT HumanResources. Department (Name, GroupName)

VALUES ('Accounts Payable', 'Accounting')

SET @Error = @@ERROR

IF (@Error<> o) GOTO Error_Handler

Tranzacții - exemplu

INSERT HumanResources. Department (Name, GroupName)

VALUES ('Engineering', 'Research and Development')

SET @Error = @@ERROR

IF (@Error <> o) GOTO Error_Handler

COMMITTRAN

Error_Handler:

IF @Error <> o

BEGIN

ROLLBACK TRANSACTION

END

-- After count

SELECT COUNT(*) AfterCount FROM HumanResources.Department

Tranzacții - funcția @@ERROR

- Funcția sistem @@ERROR întoarce valoarea erorii pentru ultima instrucțiune executată în contextul conexiunii curente
- Exemplu nu se va insera nici o înregistrare

Tranzacții - DBCC OPENTRAN

- Dacă o tranzacție rămâne deschisă poate bloca alte procese în a efectua activități asupra datelor modificate
- DBCC OPENTRAN identifică cea mai veche tranzacție activă
- Exemplu:

BEGINTRANSACTION

DELETE Production.ProductProductPhoto

WHERE ProductID = 317

DBCC OPENTRAN('AdventureWorks')

ROLLBACK TRAN

- Blocarea este o parte normală și necesară a unui SGBD relațional
- Asigură integritatea datelor prin interzicerea actualizărilor concurente asupra acelorași date și prin interzicerea vizualizării unor date ce sunt in curs de actualizare

- Ajută la prevenirea apariției problemelor legate de concurență
  - un user încearcă să citească date modificate de altul
  - să modifice date pe care altul le citește
  - să modifice date pe care altul încearcă să le modifice

- Lock sunt plasate asupra resurselor SQL Server
- Lock mode = Modul în care este blocată o resursă
  - Shared lock plasat în timpul interogărilor readonly, care nu modifică datele. Alte procese pot citi dar nu pot actualiza datele

Lock mode

- Intent lock se creează o coadă de lock-uri, ce desemnează ordinea conexiunilor și a drepturilor asociate de actualizare sau citire asupra resurselor. Se folosesc pentru a indica intenții viitoare de a bloca o anumită resursă
- Update lock sunt puse înainte de a face actualizări.
   Când se modifică o înregistrare se transformă în exclusive lock. Dacă nu se face modificare se trece la shared lock. Acest tip de lock previne deadlock-uri

- Lock mode
  - Exclusive lock orice altă operație asupra resurselor este oprită. (la INSERT, UPDATE, DELETE)
  - Schema modification când se execută operații
     DDL
  - Schema stability la compilarea unei interogări.
     Nu se pot face operații DDL
  - Bulk update la operații de copiere bulk. Crește performanța de copiere, scade concurența
  - Key-range protejează un interval de înregistrări (pe baza unei chei de indexare)

- Lock se poate pune pe orice tip de resursă de la o înregistrare până la tablă sau baza de date
- Orice lock necesită memorie
- Resurse asupra cărora se pun lock-uri
  - Allocation unit o mulţime de pagini grupate după tip de date
  - Application o resursă specificată de aplicație
  - DB toată baza de date
  - Extent o unitate de alocare de 8KB

- Resurse asupra cărora se pun lock-uri
  - File fișierul bazei de date
  - HOBT heap sau B-tree (o tabelă fără un index de tip clustered)
  - Metadata
  - Key asupra unui index
  - Object un obiect al bazei de date (view, procedură stocată, funcție)
  - Page o pagină de date de 8KB sau o pagină de index
  - RID row identifier
  - Table

- Nu toate tipurile de lock-uri sunt compatibile una cu alta.
- Pe o resursă care are un exclusive lock, nu se pot pune alte lock-uri
- Pe o resursă care are un update lock se poate pune doar un shared lock de către o altă tranzacție.
- Pe o resursă care are un shared lock se pot pune alte shared sau update lock.

- Isolation ACID
- Izolarea tranzacțiilor se referă la gradul la care modificările făcute de o tranzacție pot fi văzute de o altă tranzacție – în condiții de acces concurent la baza de date.
- Acest grad poate varia

- ANSI/ISO SQL definește 4 tipuri de interacțiune între tranzacții concurente
  - Dirty reads o tranzacție modifică o valoare și o alta o citește înainte de commit. În cazul unui rollback în prima tranzacție se vor citi date care nu se salvează în BD
  - Non-repeatable reads o tranzacție actualizează date și altă tranzacție citește datele. Datele citite înainte de actualizare și după actualizare vor fi diferite

- ANSI/ISO SQL definește 4 tipuri de interacțiune între tranzacții concurente
  - Phantomreads o tranzacție citește de două ori. Între cele două operații de citire are loc o operație de actualizare (inserare/ștergere). Rezultatele celor două citiri vor fi diferite
  - Lost updates două tranzacții actualizează o valoare. Ultima tranzacția care se execută "câștigă". Prima actualizare se pierde.

- Pentru a evita aceste probleme de concurenţă SQL Server defineşte niveluri de izolare
  - READ COMMITTED (implicit) se folosesc shared locks
  - READ UNCOMMITTED cel mai puţin restrictiv.
     Oferă cel mai mare nivel de concurenţă şi cel mai mic nivel de integritate a datelor. Util pentru date relativ statice – creşte performanţa
  - REPEATABLE READ nu sunt permise dirty şi non-repeatable reads

- Niveluri de izolare
  - SERIALIZABLE setarea cea mai restrictivă. Nu se permite inserări/modificări care ar afecta rezultatul unei interogări
  - SNAPSHOT permite citirea unei versiuni a datelor așa cum au existat la începutul tranzacției

```
SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL
  READ UNCOMMITTED
  | READ COMMITTED
  REPEATABLE READ
  | SNAPSHOT
  | SERIALIZABLE
```

Exemplu – tran2.sql

- Blocarea are loc atunci când o tranzacție pune lock pe resurse ce alte tranzacții vor să citească sau să modifice
- Blocările pe termen scurt sunt de regulă OK și de așteptat pentru aplicații intensive
- Aplicaţiile proiectate defectuos pot cauza blocări de termen lung care păstrează lock-uri pe resurse şi blochează alte sesiuni să citească sau să actualizeze date.

- Un proces blocat rămâne blocat nedefinit sau până când
  - expiră (pe baza SET LOCK_TIMEOUT),
  - serverul este oprit,
  - procesul este oprit,
  - conexiunea termină actualizările

- Motive pentru care poate apare blocare pe termen lung:
  - Lock-uri excesive pe liniile unei tabele fără index poate determina SQL Server să obțină un table lock, blocând alte tranzacții
  - Aplicaţiile deschid o tranzacţie după care aşteaptă input de la user în timp de conexiunea rămâne deschisă
  - Aplicaţiile folosesc tranzacţii lungi care actualizează multe înregistrări sau multe tabele într-o tranzacţie (împărţirea unei tranzacţii mari în mai multe mici poate îmbunătăţi concurenţa)

- Identificarea problemelor de blocare
- sys.dm_os_waiting_tasks DMV pentru identificarea procesului ce a cauzat blocarea
- Pentru identificarea textului comenzii care au cauzat blocarea
  - sys.dm_exec_sql_text
  - sys.dm_exec_connections

Tranzacții-Blocking

- KILL {spid | UOW} [WITH STATUSONLY]
- Oprește o sesiune activă
- Se folosește doar când alte metode nu dau rezultate
  - spid id-ul de sesiune asociat cu conexiunea activă ce trebuie oprită
- Exemplu: tran3.sql

Tranzacții-Blocking

- Când o tranzacție/instrucțiune este blocată așteaptă ca un lock pe o resursă să fie eliberat
- SET LOCK_TIMEOUT specifică timpul de așteptare înainte de a returna eroare
- Sintaxa:
  - SET LOCK_TIMEOUT timeout_period (în ms)
- Exemplu: tran4.sql

- Are loc atunci când
  - Sesiunea 1 are un lock pe resurse ce trebuie modificate de Sesiunea 2
  - Sesiunea 2 are un lock pe resurse ce trebuie modificate de Sesiunea 1
- Niciuna din cele două sesiuni nu poate continua
- Una din sesiuni va fi aleasă ca deadlock victim
- Sesiunea va fi oprită și tranzacția anulată

- Motive pentru care apare deadlock
  - Aplicaţia accesează tabele în ordine diferită de ex. Sesiunea 1 actualizează Customers şi apoi Orders, iar Sesiunea 2 actualizează Orders şi apoi Customers
  - Aplicația folosește tranzacții lungi ce actualizează mai multe linii sau mai multe tabele

- Identificare deadlock
  - DBCCTRACEON
  - DBCCTRACEOFF
  - DBCCTRACESTATUS
- DBCCTRACEON (trace# [,...n][,-1]) [WITH NO_INFOMSGS]
- DBCCTRACESTATUS (
   [[trace#[,...n]][,][-1]])
   [WITH NO_INFOMSGS]

- DBCCTRACEOFF (trace# [,...n][,-1])
  [WITH NO_INFOMSGS]
- trace# indică una sau mai multe numere trace flag ce trebuie activate/dezactivate/verificate
- -1 activare/dezactivare/verificare globală
- Exemplu: tran5.sql

- Putem mări şansa ca o sesiune să fie aleasă ca victimă pentru deadlock
- SET DEADLOCK_PRIORITY
  {LOW | NORMAL | HIGH | < numeric-priority > }
- Va fi aleasă ca victimă sesiunea cu valoarea cea mai mică
- numeric-priority valori de la -10 la 10

- O PS grupează una sau mai multe comenzi SQL într-o unitate logică, stocată ca un obiect al bazei de date
- Definiția este accesibilă din sys.sql_modules
- La prima execuţie se creează un plan de execuţie stocat în memoria cache de plan
- Planul poate fi refolosit la execuţii ulterioare
- Reutilizarea planului permite performanțe mai bune în comparație cu interogările adhoc necompilate

Avantaje

- Ajută la centralizarea codului SQL în data tier.
   Aplicaţiile ce includ cod SQL ad-hoc sunt greu de depanat şi întreţinut.
- Reduc traficul pe rețea pentru interogări ad-hoc formate din multe linii. (E mai eficient să se trimită de la aplicație o singură linie pentru executarea unui proceduri stocate decât 500 de linii de cod SQL).

Avantaje

- Încurajează reutilizarea codului
- Permit obscurarea metodei de obţinere a datelor.
   Permite modificări la nivelul datelor fără a fi nevoie de modificarea codului la nivel de aplicaţie
- Pot utiliza controlul accesului, tabele temporare, variabile de tip tabel etc.
- Securitate sporită. Pot funcționa ca un nivel de control la date/tabele

Sintaxa pentru creare
 CREATE PROCEDURE [schema_name.]
 procedure_name
 AS { <sql_statement> [...n] }

- Sintaxa pentru executareEXEC [schema_name.] procedure_name
- Exemplu: StoredProc1.sql

- SET NOCOUNT ON
- Oprește afișarea/transmiterea mesajelor în legătură cu numărul de linii afectate de ultima comandă SQL
- Funcția @@ROWCOUNT se va actualiza indiferent de setarea pentru NOCOUNT
- Traficul prin rețea va fi redus aplicația va fi mai rapidă

- Proceduri stocate parametrizate
- Sintaxa:

```
CREATE { PROC | PROCEDURE } [schema_name.]
    procedure_name [ ; number ]

[ { @parameter [ type_schema_name. ] data_type }

[ VARYING ] [ = default ] [ OUT | OUTPUT ] [READONLY]

] [ ,...n ]

[ WITH <procedure_option> [ ,...n ] ]

[ FOR REPLICATION ]

AS { <sql_statement> [;][ ...n ] | <method_specifier> }
```

- Proceduri stocate parametrizate
- Parametri sunt prefixați de caracterul @
- Parametri sunt de două tipuri
  - Input de intrare
  - Output de ieşire
- Parametrul poate specifica o valoare implicită caz în care la apel nu mai trebuie inclus
- Exemplu: StoredProc2.sql

- Parametri de ieşire OUTPUT | OUT
- Permit transferul de informații în rutina apelantă
- Exemplu: StoredProc3.sql
- Dintr-o procedură stocată se pot transmite mai multe result-set-uri care pot fi consumate de aplicație

- Modificarea unei proceduri stocate
  - ALTER PROCEDURE
- Putem schimba orice în afară de nume
- Eliminarea unei proceduri stocate
  - DROP PROCEDURE { [schema_name.] procedure } [,...n]
- Exemplu: StoredProc4.sql

- Executarea automată a unei proceduri stocate la pornirea SQL Server
- Se face cu procedura stocată sistem sp_procoption
- Pot rula doar în baza de date master
- Exemplu: StoredProc5.sql

 Metadate despre proceduri stocate SELECT definition, execute_as_principal_id, is_recompiled, uses_ansi_nulls, uses_quoted_identifier FROM sys.sql_modules m INNER JOIN sys.objects o ON m.object_id = o.object_id WHERE o.type = 'P'

Documentare (recomandare)
 CREATE PROCEDURE dbo.usp_IMP_DWP_FactOrder
 AS

-- Purpose: Populates the data warehouse, Called by Job

-- Maintenance Log

__

Update By	Update Date	Description
Joe Sack	8/15/2008	Created
Joe Sack	8/16/2008	A new column was added to

--the base table, so it was added here as well.

... Transact-SQL code here

- Securitate PS au avantaje inerente în ceea ce privește securitatea
- Codul inline ad-hoc este mult mai afectat de atacuri de tip 'SQL injection'
- Includerea codului SQL în PS permite ascunderea lui de influențe externe
- Putem controla modul în care sunt făcute modificările și modul în care sunt extrase datele.

- "Criptarea" procedurilor stocate
- Prin criptarea definiției nu se va putea accesa codul procedurii stocate
- Se previne modificarea PS şi operaţiile de tip reverse-engineering.
- Sintaxa:

CREATE PROCEDURE proc_name
WITH ENCRYPTION
AS ...

Exemplu: StoredProc7.sql

- Clauza EXECUTE AS stabilirea contextului de securitate pentru PS
- Context de securitate permisiunile user-ului ce execută procedura stocată
- O PS poate fi executată
  - În contextul de securitate al apelantului
  - User-ul care a creat/modificat procedura
  - Un anumit login
  - Proprietarul PS

- Exemplu: StoredProc8.sql
- SQL dinamic se va asigura faptul că apelantul are dreptul EXECUTE pe PS și drepturile necesare pentru a executa operațiile din secvența de cod SQL dinamic
- Exemplu: StoredProcg.sql
- Un user explicit poate fi desemnat ca şi context de securitate pentru PS
- Exemplu: StoredProcg.sql

- EXECUTE AS { CALLER | SELF | OWNER | 'user_name' }
- Implicit este CALLER se folosesc permisiunile user-ului care apeleaza procedura stocată. Dacă userul nu are drepturile necesare execuţia va eşua
- SELF contextul de execuţie va fi al user-ului care a creat/modificat PS
- OWNER proprietarul schemei PS

- Există trei tipuri de funcții
  - Scalare
  - Inline table-valued
  - Multi-statement table-valued
- Funcțiile scalare întorc o singură valoare pe baza a zero, unu sau mai mulți parametri
- Inline table-valued întorc un tip de date tabel pe baza unei singure comenzi SELECT care definește liniile și coloanele

- O funcție inline poate fi folosită în clauza FROM (spre deosebire de o PS)
- Poate fi folosită într-un join
- Poate primi parametri (spre deosebire de un view)
- Multi-statement UDF întorc un rezultat de tip tabelar (result-set). Permit mai multe comenzi/instrucţiuni care vor construi rezultatul

- Funcţiile pot fi folosite acolo unde PS nu pot fi folosite. De ex. clauza SELECT sau FROM
- Încurajează reutilizarea codului
- Funcții scalare
  - Primesc zero, unu sau mai mulţi parametri
  - Folosite de regulă pentru a converti/translata o valoare într-alta
  - Pot fi folosite în expresii de căutare, coloane, join, constrângeri de verificare sau de valoare implicită

Sintaxa simplificată pentru funcții scalare CREATE FUNCTION [schema_name.] function_name ([{@parameter_name[AS][type_schema_name.] parameter_data_type [= default] [READONLY] } [,...n]]) RETURNS return_data_type [WITH < function_option > [,...n]] [AS] **BEGIN** function_body RETURN scalar_expression **END**

- Exemplu: UDF1.sql verifică dacă o comandă
   SQL este suspectă după anumite criterii
- Exemplu: UDF2.sql transformă un string astfel încât fiecare cuvânt începe cu literă mare
- O funcție scalară poate fi folosită
  - Expresie coloană în SELECT sau GROUP BY
  - Condiție în JOIN, FROM
  - Condiție în WHERE, HAVING

- O funcție inline întoarce un tip de date tabel
- Tabela nu se definește explicit
- Liniile şi coloanele sunt definite de o singură comandă SELECT
- Poate primi parametri
- Sunt foarte similare cu vizualizările
- Sunt referite în clauza FROM

Sintaxa simplificată
 CREATE FUNCTION [schema_name.] function_name
 ([{@parameter_name [AS]
 [type_schema_name.] scalar_parameter_data_type [= default]

} [,...n]])

RETURNS TABLE

[AS]

RETURN [( ] select_stmt [ )]

Exemplu: UDF3.sql

- Funcții multi-instrucțiune
- Pot fi folosite în clauza FROM
- Pot folosi mai multe instrucțiuni pentru a genera un result-set

Sintaxa

```
CREATE FUNCTION [schema_name.] function_name
([{@parameter_name[AS][type_schema_name.]
  parameter_data_type
[ = default ] [READONLY] } [ ,...n ]])
RETURNS @return_variable TABLE
  <table_type_definition>
[WITH <function_option>[,...n]]
[AS]
BEGIN
function_body
RETURN
END
```

- Exemplu: UDF4.sql
- Funcția primește două argumente
  - Un string
  - Un caracter care este delimitatorul
  - Funcția întoarce un result-set format din substring-uri
- Funcțiile multi-instrucțiune permit crearea de secvențe de cod mult mai sofisticate

- Modificarea unei funcții: UDF5.sql
- Nu se poate schimba numele
- Nu se poate transforma o funcție scalară întruna de tip table-valued sau invers
- Metadate pentru funcții: UDF6.sql
- Eliminarea unei funcții
  - DROP FUNCTION { [schema_name.] function_name } [,...n]

- Exemple de utilizare a funcțiilor
  - Reducerea repetării de cod: UDF7.sql
  - Chei surogat chei naturale: UDF8.sql
  - Înlocuirea unor vizualizări cu funcții multiinstrucțiune: UDF9.sql

- Utile pentru definirea în mod consistent a tipurilor de date
- De ex: PIN, PhoneNumber, EmailAddress
- O data creat un tip de date poate fi folosit pentru coloane ale tabelelor, parametri, definiții de variabile
- Se creează un alias pentru care se specifică tipul de date, lungimea, atributul NULL

Sintaxa: CREATE TYPE [schema_name.] type_name FROM base_type [(precision[,scale])] [NULL | NOT NULL] Exemplu: UDT1.sql

 Identificarea obiectelor din baza de date care folosesc un tip de date definit de utilizator

SELECT OBJECT_NAME(c.object_id) Table_Name, c.name Column_Name

FROM sys.columns c

INNER JOIN sys.types t ON

c.user_type_id = t.user_type_id

WHERE t.name = 'AccountNBR'

Exemplu: UDT2.sql

 Identificarea parametrilor de proceduri şi funcţii de un anumit tip SELECT OBJECT_NAME(p.object_id) Table_Name, p.name Parameter_Name
 FROM sys.parameters p INNER JOIN sys.types t ON p.user_type_id = t.user_type_id

WHERE t.name = 'AccountNBR'

- sys.columns conține o linie pentru fiecare coloană definită pentru
  - Funcție de tip table-valued
  - Tabelă
  - Vizualizare
- sys.types conţine o linie pentru fiecare
  - Tip de date definit de utilizator
  - Tip de date sistem
- sys.parameters conţine o linie pentru fiecare obiect al bazei de date ce acceptă parametri

- Eliminarea unui UDT
  - DROP TYPE [schema_name.] type_name
- Înainte de a elimina un tip de date trebuie eliminate toate referințele din baza de date la acel tip
- Exemplu: UDT3.sql

- Transmiterea unor parametri de tip tabel
- Putem transmite procedurilor stocate şi funcţiilor parametri de tip tabel
- Parametrul de tip tabel trebuie calificat cu atributul READONLY pentru ca nu putem modifica o astfel de valoare în PS sau funcție
- Exemplu: UDT4.sql

- DML trigger conţin cod SQL ce se execută în cazul operaţiilor INSERT, UPDATE sau DELETE asupra unei tabele sau vizualizări
- DDL trigger răspund la evenimente ale serverului sau ale bazei de date
- Pot răspunde automat la anumite acțiuni
- Utile atunci când trebuie să asigurăm anumite reguli de business

- Trigger DML
- Atunci când are loc o operație de modificare a datelor triggerul va efectua operațiile definite
- Trigger-ul se definește în cod SQL și poate efectua o serie de operații la fel ca și PS
- Definit pentru una sau mai multe operații
  - FOR UPDATE
  - FOR INSERT
  - FOR DELETE

- Există două tipuri de triggere DML
  - AFTER doar pentru tabele
  - INSTEAD OF pentru tabele şi view
- Exemplu:
  - Trigger care adaugă informații într-o tabelă de jurnalizare la operații DML
  - Trigger care decrementează valoarea unei cantități

- Aspecte de care trebui ţinut cont
  - Adesea pot deveni o problemă ascunsă și prin urmare uitată
  - Dacă orice modificare a datelor se face cu PS este recomandat să nu se folosească trigger. Astfel este mai simplu de depanat/întreţinut aplicaţia
  - Performanța trebuie să fie primordială. Triggere ce durează mult pot încetini operațiile DML
  - Operaţiile fără log WRITTEXT, TRUNCATE, bulk insert nu lansează trigger

- Aspecte de care trebui ţinut cont
  - Constrângerile sunt mai rapide decât triggerele. O regulă de business este mai bine să fie asigurată cu o constrângere decât cu un trigger
  - Result-set-ul unui SELECT nu ar trebui să fie returnat de trigger. Aplicațiile nu pot consuma aceste result-set-uri într-un mod elegant
- Triggerele sunt un mod foarte bun de asigurare a regulilor de business în mod programatic

- Trigger AFTER se execută după rularea cu succes a unei comenzi INSERT, UPDATE sau DELETE
- Sintaxa:

```
CREATE TRIGGER [ schema_name . ]trigger_name
ON table
[WITH <dml_trigger_option> [ ...,n ]]
AFTER
{[INSERT][,][UPDATE][,][DELETE]}
[NOT FOR REPLICATION]
AS { sql_statement [ ...n ]}
```

- Opţiuni pentru trigger:
  - ENCRYPTION
  - EXECUTE AS
- SQL Server creează două tabele virtuale ce sunt disponibile în trigger: inserted și deleted

Operația DML	inserted conține	deleted conține
INSERT	Liniile inserate	
UPDATE	Liniile noi	Liniile vechi
DELETE		Liniile șterse

- Un trigger trebuie să țină cont de faptul că o operație DML poate afecta zero, una sau mai multe înregistrări
- Exemplu: trigger1.sql
- Trigger INSTEAD OF
  - se utilizează în locul operației DML care a lansat trigger-ul
  - Poate fi creat pentru tabele sau vizualizări

Exemplu: trigger2.sql

 Sintaxa pentru trigger INSTEAD OF CREATE TRIGGER [schema_name .]trigger_name ON { table | view } [WITH <dml_trigger_option> [...,n]] **INSTEAD OF** {[INSERT][,][UPDATE][,][DELETE]} [NOT FOR REPLICATION] AS { sql_statement [...n] }

- Tranzacții și triggere
- Când este lansat un trigger SQL Server creează o tranzacție ceea ce permite anularea operațiilor efectuate de trigger sau de apelant
- Folosim ROLLBACK pentru a anula trigger-ul şi operaţiile efectuate de acesta
- Dacă operația care a lansat trigger-ul este într-o tranzacție explicită aceasta va fi anulată în cazul în care trigger-ul face ROLLBACK
- Exemplu: trigger3.sql

- Controlul triggerelor DML pe baza coloanelor modificate
- Funcția UPDATE ne permite să determinăm dacă o anumită coloană a fost inserată sau actualizată
- Exemplu: trigger4.sql
- Metadate pentru trigger
  - Vizualizarea sys.triggers
  - Exemplu: trigger5.sql

- DDL trigger răspund la evenimente ale serverului sau ale bazei de date
- Pot răspunde la comenzi
  - La nivel de bază de date: CREATE TABLE sau DROP TABLE (stocate în baza de date pentru care sunt create)
  - La nivel de server: crearea unui nou login (stocate în baza de date master)

- Sintaxa pentru trigger DDL
   CREATE TRIGGER trigger_name
   ON { ALL SERVER | DATABASE }
   [WITH <ddl_trigger_option> [...,n]]
   FOR { event_type | event_group } [,...n]
   AS { sql_statement [...n]}
- Opţiuni: ENCRYPTION, EXECUTE AS

- event_type un eveniment la care va reacţiona triggerul
  - CREATE_TABLE, ALTER_TABLE, DROP_INDEX
- event_group grupare logică de mai multe event_type
  - DDL_PARTITION_FUNCTION_EVENTS
    - CREATE_PARTITION_FUNCTION
    - ALTER_PARTITION_FUNCTION
    - DROP_PARTITION_FUNCTION
- Lista completă: SQL Server Books Online
  - DDL Events for Use with DDL Triggers
  - Event Groups for Use with DDL Triggers

- Trigger DDL pentru auditarea evenimentelor la nivelul bazei de date
  - Exemplu: trigger6.sql
- Trigger DDL pentru auditarea de evenimente la nivel de server
  - Exemplu: trigger7.sql
- Logon trigger
  - Exemplu: trigger8.sql
- Metadate triggere DDL: triggerg.sql

- Modificare trigger
  - ALTER TRIGGER
  - Exemplu: trigger10.sql
- Activare/dezactivare trigger
  - Uneori triggerele trebuie dezactivate din diverse motive
    - Depanare
    - Import de date care nu ar trebui să lanseze triggerul

Sintaxa activare/dezactivare trigger

DISABLE TRIGGER

[schema.]trigger_name

ON { object_name | DATABASE | SERVER }

ENABLE TRIGGER

[schema_name.]trigger_name

ON { object_name | DATABASE | SERVER }

Exemplu: trigger11.sql

- Încuibarea triggerelor
  - Operațiile dintr-un trigger pot lansa alte triggere
  - Nivelul maxim de încuibare este 32
  - Se poate dezactiva total încuibarea
  - Exemplu: trigger12.sql
- Trigger recursiv
  - Încuibarea este considerată recursivă atunci când un trigger se reapelează pe el însuși
  - Direct sau indirect
  - SET RECURSIVE_TRIGGERS ON
  - Exemplu: trigger13.sql

- Ordinea de lansare a triggerelor
- De regulă pentru un eveniment ar trebui să existe un singur trigger
- Dar, putem defini şi mai multe triggere pentru acelaşi eveniment
- În acest caz ne interesează și ordinea în care sunt rulate

Ordinea de rulare a triggerelor

- statement_type = INSERT, UPDATE, DELETE, CREATE_INDEX, ALTER_INDEX etc.
- Orice trigger în afară de primul și ultimul va fi rulat într-o ordine aleatoare
- Exemplu: trigger14.sql

- Eliminarea unui trigger
- Trigger DML
  - DROPTRIGGER schema_name.trigger_name [,...n]
- Trigger DDL
  - DROPTRIGGER trigger_name [,...n]
    ON { DATABASE | ALL SERVER }
- Exemplu: trigger14.sql

- Mesaje de eroare sistem şi definite de user
- sys.messages conţine o linie pentru fiecare mesaj de eroare
- Mesajele de eroare sistem (built-in) sunt lansate ca răspuns la erori standard
- Mesajele de eroare definite de user sunt definite în diverse aplicații – permit parametrizare
- Exemplu: error1.sql

- Nivelul de severitate al erorii: de la o la 25
  - o-10 mesaje informative
  - 11-16 erori ale motorului bazei de date ce pot fi corectate de user (obiecte ale bazei de date care lipsesc când se execută un query, deadlock, erori de sintaxă).
    - Violarea unei chei primare nivel 14
    - Împărțire la zero nivel 16
  - 17-19 necesită atenția sysadmin-ului
    - Nu mai sunt resurse de memorie
    - Au fost atinse diverse limite ale serverului

- Nivelul de severitate al erorii: de la o la 25
  - 20-25 erori fatale şi probleme de sistem
    - Probleme hardware sau software
    - Probleme de integritate
    - Discuri defecte
- Mesajele de eroare pot conţine caracterul % indică faptul că e vorba de un parametru ce va fi substituit (%s string, %d sau %i întreg cu semn, %o octal, %u unsigned, %x hexa)

Crearea unui mesaj de eroare definit de user

```
sp_addmessage [ @msgnum = ] msg_id ,
  [ @severity = ] severity ,
  [ @msgtext = ] 'msg'
  [ , [ @lang = ] 'language' ]
  [ , [ @with_log = ] 'with_log' ]
  [ , [ @replace = ] 'replace' ]
```

 Mesajul de eroare poate fi invocat cu RAISERROR

- msg_id poate fi între 50.001 și 2.147.483.647
- with_log indică dacă mesajul va fi scris în Windows Application Error log
- replace se face o înlocuire a unui mesaj existent pe baza id şi lang
- Exemplu: error2.sql
- RAISEERROR folosit pentru a lansa erori legate de aplicație (business logic)

- Eliminarea unui mesaj de eroare sp_dropmessage [@msgnum =] message_number [, [@lang =] 'language']
  - language poate avea valoarea 'ALL' caz în care se elimină mesajul pentru toate limbile
- Exemplu: EXEC sp_dropmessage 100001

- Lansarea manuală a erorilor RAISERROR
- Putem invoca un mesaj de eroare definit de user din sys.messages sau un mesaj de eroare dintr-un string
- Sintaxa

```
RAISERROR ( { msg_id | msg_str | @local_variable }
{ ,severity ,state }
[ ,argument [ ,...n ] ] )
[ WITH option [ ,...n ] ]
```

- state o valoare de la 1 la 127 ce identifică partea din cod de unde a fost lansată eroarea – atunci când codul este împărțit în mai multe secțiuni
- argument parametri de substituţie pentru mesaj
- WITH option
  - LOG se scrie în SQL Server log şi Windows log
  - NOWAIT mesajul este trimis imediat la client
  - SETERROR este setată variabila @@ERROR și ERROR_NUMBER

- Invocarea unui mesaj de eroare
  - Exemplu: error3.sql
- Interceptarea și tratarea erorilor de aplicație
  - TRY-CATCH poate fi folosit pentru a intercepta erorile de execuție din codul SQL
  - Se poate intercepta orice eroare cu severitate mai mare de 10
  - Cu excepția situației în care eroarea termină sesiunea utilizator
  - Pot fi interceptate și erorile invocate cu RAISERROR

Sintaxa
 BEGIN TRY
 { sql_statement | statement_block }
 END TRY
 BEGIN CATCH
 { sql_statement | statement_block }
 END CATCH

 În blocul CATCH putem raporta sau jurnaliza eroarea. Putem face ROLLBACK pe o tranzacție deschisă.

- TRY...CATCH permite folosirea funcțiilor pentru erori și pentru starea tranzacțiilor
  - ERROR_LINE
  - ERROR_MESSAGE
  - ERROR_NUMBER
  - ERROR_PROCEDURE
  - ERROR_SEVERITY
  - ERROR_STATE
  - XACT_ABORT starea tranzacţiilor deschise din blocul TRY

- Tratarea a erorilor învechită:
  - Se bazează în general pe funcția @ERROR a cărei valoare se testează după fiecare operație și pe instrucțiunea GOTO
  - Exemplu:error4.sql

- Tratarea erorilor cu TRY...CATCH
  - Exemplu: error5.sql (aceeași funcționalitate ca și în error4.sql).
  - Partea de tratare a erorilor nu mai este amestecată cu logica aplicației

- Apelul unei proceduri stocate poate fi pus într-un bloc try...catch – în felul acesta codul PS nu mai trebuie modificat pentru a include tratare a erorilor: error6.sql
- Blocurile try...catch pot fi include una întralta: error7.sql

Procesare condiționată. Controlul execuției.

- Procesare condiţionată
  - Instrucțiunea CASE
  - Instrucțiunea IF...ELSE
  - Funcția CASE
- Controlul execuţiei
  - RETURN
  - WHILE
  - WAITFOR
  - GOTO

- Comanda CASE returnează o valoarea pe baza valorii uneia sau mai multor expresii
- Sintaxa

```
CASE input_expression
WHEN when_expression THEN result_expression
[ ...n ]
[
ELSE else_result_expression
]
END
```

Exemplu: CondProc1.sql

SELECT DepartmentID, Name, GroupName,

CASE GroupName

WHEN 'Research and Development' THEN 'Room A'

WHEN 'Sales and Marketing' THEN 'Room B'

WHEN 'Manufacturing' THEN 'Room C'

ELSE 'Room D'

END ConferenceRoom

FROM HumanResources.Department

- CASE pentru evaluarea unor expresii booleene
- Sintaxa:

```
CASE
WHEN Boolean_expression THEN result_expression
[ ...n ]
[
ELSE else_result_expression
]
END
```

- Dacă nu există clauza ELSE și toate valorile booleene sunt <u>FALSE se va returna NULL</u>
- Dacă mai multe expresii se evaluează la TRUE rezultatul va fi dat de prima expresie cu valoarea TRUE
- Exemplu: CondProc2.sql

- IF...ELSE
- Sintaxa:

```
IF Boolean_expression
    { sql_statement | statement_block }

[ ELSE
    { sql_statement | statement_block } ]
```

Exemplu: CondProc3.sql

- RETURN iese imediat din batch-ul curent sau din procedura stocată fără a mai executa instrucțiunile care urmează
- Exemplu: CondProc4.sql

```
IF NOT EXISTS
(SELECT ProductID

FROM Production.Product WHERE Color = 'Pink')

BEGIN

RETURN

END

-- Nu se execută
```

SELECT ProductID FROM Production.Product WHERE Color = 'Pink'

- RETURN [integer_expression]
- Expresia întreagă poate fi folosită într-o procedură stocată pentru a transmite informații rutinei apelante
- Exemplu: CondProc5.sql
- -- procedură stocată temporară ce lansează o eroare logică

CREATE PROCEDURE #usp_TempProc AS

SELECT 1/0

RETURN @@ERROR

GO

DECLARE @ErrorCode int

EXEC @ErrorCode = #usp_TempProc

PRINT @ErrorCode

- WHILE permite repetarea unor operații atâta timp cât o condiție este adevărată
- Sintaxa:

```
WHILE Boolean_expression
{sql_statement | statement_block }
[BREAK]
{sql_statement | statement_block }
[CONTINUE]
{sql_statement | statement_block }
```

- BREAK permite ieşirea forţată din instrucţiunea WHILE
- CONTINUE permite repornirea buclei
   WHILE
- Exemplu: CondProc6.sql
- Exemplu: CondProc7.sql

- GOTO sare la o etichetă din codul TSQL
- Sintaxa:

GOTO label

label definition: code

- Exemplu: CondProc8.sql
- Recomandare: dacă există alternativă la GOTO ar trebui folosită
- GOTO scade gradul de claritate al codului

- WAITFOR întârzie executarea unor instrucțiuni pentru o anumită perioadă de timp sau până la o anumită oră
- Sintaxa:

```
WAITFOR
{
DELAY 'time_to_pass'
|TIME 'time_to_execute'
| ( receive_statement ) [ , TIMEOUT timeout ] -- Service Broker
}
```

Exemple:
 WAITFOR DELAY 'oo:oo:10'
 BEGIN
 SELECT TransactionID, Quantity
 FROM Production.TransactionHistory
 END

```
WAITFOR TIME '19:01:00'
BEGIN
SELECT COUNT(*)
FROM Production.TransactionHistory
END
```

- Indecșii ajută la procesarea query-urilor prin creșterea vitezei de acces la datele stocate în tabele și vizualizări
- Indecșii permit accesul ordonat la date pe baza unei ordini a datelor din linii
- Liniile sunt ordonate pe baza valorilor stocate în anumite coloane
- Coloanele reprezintă coloanele cheie ale indexului

- Indexul este un obiect al bazei de date
- Oferă acces mai rapid la date şi pot eficientiza execuția interogărilor
- Îi folosim pentru a oferi metode mai eficiente de acces la date
- Liniile de care avem nevoie pot fi accesate mai rapid fără a fi nevoie de a accesa toate paginile de date ale unei tabele

- În mod implicit liniile unei tabele neindexate nu sunt stocate într-o anumită ordine
- O tabelă pe care nu este o ordine se numeşte heap
- Pentru a extrage date dintr-un heap pe baza unei condiții de căutare trebuie parcurs tot tabelul – chiar și atunci când doar o singură înregistrare îndeplinește condiția
- O astfel de căutare se numește full table scan

- Dacă avem un index pe coloana ce reprezintă condiția de căutare atunci se pot găsi înregistrările mult mai eficient
- În MSSQL o tabelă face parte din una sau mai multe partiții
- Partiție = o unitate de organizare ce permite separarea orizontală a alocării de date dintrun tabel sau index, păstrând un singur obiect logic

- La crearea unui tabel datele sunt păstrate în mod implicit într-o singură partiție
- O partiție conține heap-uri sau structuri de tip
   B-tree atunci când sunt creați indecși
- La crearea unui index datele cheii de indexare sunt stocate într-o structură de tip B-tree
- O structură de tip B-tree are un nod rădăcină,
   care e punctul de pornire al indexului

- Nodul rădăcină are date index ce conţin un interval de valori de chei de indexare ce pointează la următorul nivel de noduri index numit nivel frunză intermediar
- Nivelul cel mai de jos este nivelul frunză (nivelul nodurilor terminale)
- Pentru un index de tip clustered nivelul nodurilor terminale este reprezentat de paginile de date ale tabelei

- Într-un index de tip non-clustered, nivelul nodurilor terminale conține pointeri la heap sau la paginile de date ale indexului clustered
- Un index de tip clustered determină modul în care sunt stocate fizic efectiv datele tabelei
- Putem avea un singur index clustered/tabelă
- Acest tip de index stochează datele conform coloanei/coloanelor ce reprezintă cheia de indexare

- Alegerea indexului clustered pentru o tabelă este una critică deoarece putem avea un singur index clustered
- Candidați pentru indexul clustered
  - Coloanele ce sunt folosite în interogări pe intervale (folosesc operatorii BETWEEN, <, >)
  - Coloane folosite pentru ordonarea unor resultseturi mari
  - Coloane folosite în funcții de agregare
  - Coloane ce conțin valori unice

- Coloane ce nu sunt bune pentru un index clustered
  - Coloane ce se actualizează frecvent
  - Coloane cu valori duplicate
- Ar trebui să evităm să creăm indecși clustered cu prea multe coloane

- Indecșii nonclustered stochează paginile de index separat față de datele fizice
- Paginile și nodurile indexului conțin pointeri la datele fizice
- Într-un index non-clustered nivelul nodurilor terminale este reprezentat de cheia de indexare + un locator de linii ce pointeză la o linie

- Candidaţi pentru index non-clustered
  - Coloane folosite frecvente în clauzele WHERE, JOIN, ORDER BY
  - Coloane selective care întorc un result-set mic (mai puţin de 20% din înregistrările tabelei)
  - (Selectivitatea se referă la câte linii există pentru fiecare valoarea unică a cheii de indexare)
  - O coloană care conține doar o și 1 are o selectivitate slabă și nu e indicat a să fie folosită într-un index

- Un index poate fi unique sau non-unique
- Un index poate folosi maxim 16 coloane pentru cheie
- Dimensiunea combinată a coloanelor folosite pentru cheia de indexare nu poate depăși 900 octeți
- Indecșii aduc pe lângă eficiență la interogare și costuri pentru întreținerea lor

- Indecșii ar trebui adăugați doar dacă interogările îi pot folosi în mod eficient
- Indecșii trebuie monitorizați dacă nu mai sunt folosiți ar trebui eliminați
- Prea mulți indecși pe o tabelă pot afecta performanța în momentul în care se fac actualizări – MSSQL trebuie să actualizeze și indecșii

Crearea unui index

```
CREATE [ UNIQUE ] [ CLUSTERED | NONCLUSTERED ]
    INDEX index_name
ON {
    [ database_name. [ schema_name ] . | schema_name. ]
    table_or_view_name}
( column [ ASC | DESC ] [ ,...n ] )
```

- Cheia primară este una singură și nu poate conține valori NULL
- Se pot crea mai mulți indecși UNIQUE
- Se pot include coloane ce conţin valori NULL (una singură/index)
- Putem avea un singur index CLUSTERED şi mai mulţi NONCLUSTERED (259)

- ALTER INDEX similar cu CREATE INDEX
- Nu se pot schimba coloanele folosite şi ordinea lor
- Exemplu: index1.sql
- La crearea unei chei primare se creează și un index
- De regulă prima dată se creează indexul clustered

- Pentru unicitate pe câmpuri noncheie trebuie folosită clauza UNIQE
- Exemplu: index2.sql
- Se poate crea un index pe mai multe coloane atunci când acele coloane sunt folosite des ca și criterii de căutare în operații de selectare
- Exemplu: index2.sql
- Alegerea coloanelor pentru un index este o operație delicată

- Recomandări pentru alegerea coloanelor pentru indecși:
  - O coloană cu selectivitate slabă (puţin valori disctincte) nu e bună pentru un index
  - La un index compus coloanele cele mai selective trebui puse primele
- Database Tuning Advisor ne poate da indicaţii în legătură cu alegerea adecvată a indecşilor

- Direcția de sortare a colonei unui index poate fi stabilită folosind ASC sau DESC
- Exemplu: index3.sql
- Ordinea de indexare ar trebui să se potrivească cu ordinea în care utilizatorii vor folosi clauza ORDER BY în interogări – astfel performanța va fi îmbunătățită

- Metadate pentru indecși
- Unde sunt, numele, tipul, coloanele definitorii
- Procedura stocată sistem sp_helpindex
- Exemplu: EXEC sp_helpindex
   'HumanResources.Employee'
- sys.indexes vizualizare sistem pentru mai multe detalii
- Exemplu: index4.sql

- Dezactivarea unui index
- Se face pentru depanarea unui index sau în cazul unei erori de disc
- Reactivarea unui index determină recreerea indexului
- Sintaxa:

ALTER INDEX index_name ON table_or_view_name DISABLE

- Cât timp un index este dezactivat definiția sa rămâne în tabelele sistem dar nu mai poate fi folosit
- Pentru indecşii non-clustered datele sunt eliminate din baza de date
- Pentru indecşii clustered datele rămân pe disc dar nu le putem interoga
- Pentru reactivarea unui index
  - CREATE INDEX ... DROP EXISTING
  - ALTER INDEX REBUILD

- Eliminarea unui index
- DROP INDEX <table_or_view_name>.<index_name>[,...n]
- Indexul este eliminat fizic din baza de date

- ALTER INDEX se folosește pentru
  - a modifica opțiuni ale unui index
  - recrea și reorganiza un index
  - dezactivarea unui index
- ALTER INDEX nu se folosește pentru
  - Adăugare
  - Ştergere
  - Rearanjarea coloanelor

- Pentru schimbarea coloanelor unui index se folosește CREATE INDEX ... DROP EXISTING
- O singură comandă elimină şi recreează indexul
- Exemplu: index5.sql

- Controlarea performanței și concurenței la crearea indexului
- Putem stabili cum să fie creat un index
- Putem stabili folosirea unui plan de execuţie paralel
- Putem crea indexul în tempdb pentru a nu creşte dimensiunea fişierului în baza de date
- În Enterprise Edition se poate folosi clauza
   ONLINE ce permite acces concurent la tabelă
   în timpul creării indexului

- tempdb poate fi folosită ca şi bază de date în care se creează indexul
- Baza de date sistem tempdb este folosită pentru a a gestiona
  - Conexiuni
  - Tabele temporare
  - Proceduri stocate temporare
  - Tabele temporare necesare pentru procesarea query-urilor

- Baza de date tempdb ar putea fi izolată pe un disc separat ceea ce ar putea duce în anumite circumstanțe la creșteri ale performanței
- Dacă crearea unui index durează mult se poate folosi opțiunea SORT_IN_TEMPDB pentru a îmbunătăți performanța la crearea indexului (pentru tabele mari)
- Opţiunea poate fi folosită atât la CREATE INDEX cât şi la ALTER INDEX
- WITH (SORT_IN _TEMPDB = {ON | OFF})
- Exemplu: index6.sql

- Controlul numărului de procesoare care rezolvă o interogare
- În SQL Server Enterprise Edition se poate controla numărul de procesoare implicate într-o operație de indexare cu opțiunea MAXDOP
- Paralelismul poate îmbunătăți performanța operației de indexare
- Valoarea implicită este zero = se pot folosi oricâte procesoare

- MAXDOP = 1 dezactivează paralelismul
- Exemplu:

CREATE NONCLUSTERED INDEX
NI_Address_AddressLine1 ON
Person.Address (AddressLine1)
WITH (MAXDOP = 4)

 SQL Server nu va folosi mai mult de 4 procesoare

- În SQL Server Enterprise putem permite accesul la tabelă în timpul operației de indexare
- Exemplu:
  - CREATE NONCLUSTERED INDEX
     NCI_ProductVendor_MinOrderQty ON
     Purchasing.ProductVendor(MinOrderQty)
     WITH (ONLINE = ON)
- În timpul operației de indexare nu se blochează tabela pe termen lung

- Opţiuni pentru indexare
  - INCLUDE adăugare de coloane non-cheie la un index non-clustered
  - PAD_INDEX
  - FILLFACTOR

- Clauza INCLUDE
- Interogare de tip covering (acoperitor) = toate coloanele referite se găsesc într-un index non-clustered
- Performanță sporită MSSQL nu trebuie să scoată date din indexul clustered sau din heap
- Dezavantaj cheia unui index poate avea max. 900 octeți și 16 coloane

- Cuvântul INCLUDE permite adăugare a max.
   1023 coloane non-cheie la un index non-clustered
- Astfel performanţa interogărilor creşte prin crearea unui index acoperitor
- Coloanele non-cheie nu sunt stocate la fiecare nivel al indexului
- Datele se vor regăsi doar în nodurile terminale ale indexului non-clustered

Sintaxa:

```
CREATE NONCLUSTERED INDEX index_name
ON table_or_view_name ( column [ ASC | DESC ] [
    ,...n ])
INCLUDE ( column [ ,... n ])
```

Exemplu: index7.sql

- PAD_INDEX și FILLFACTOR
- Factorul de umplere (FILLFACTOR) al unui index se referă la gradul de umplere al nivelului terminal al paginilor indexului atunci când este creat pentru prima oară
- Implicit este zero = paginile se vor umple cât de mult este posibil
- Dacă se lasă spațiu liber se pot introduce noi înregistrări în tabelă/index fără a diviza pagini

- O pagină este divizată atunci când se adaugă o nouă înregistrare la o pagină de index plină
- La divizare jumătate din înregistrări sunt mutate pe o pagină nouă
- Divizările de pagini pot încetini operațiile INSERT
- Pe de altă parte paginile complete oferă citire rapidă – se accesează mai puţine pagini pentru a citi mai multe înregistrări

Sintaxa:

```
WITH (PAD_INDEX = { ON | OFF }, FILLFACTOR = fillfactor)
```

- Se poate folosi la CREATE/ALTER INDEX
  - Exemplu: index8.sql
- PAD_INDEX = ON stabileşte ca să se lase spațiu liber și pe nivelurile intermediare ale indexului

- FILLFACTOR = 100
  - operații de citire foarte eficiente
  - Încetinește operațiile de scriere
- Valori pentru FILLFACTOR
  - 100 = pentru tabele în care nu se fac modificări
  - 80-90 = pentru tabele cu modificări puţine
  - <50 = pentru tabele cu modificări frecvente ale cheilor de indexare

- Crearea unui index pe un filegroup
- În mod implicit un index este creat pe același filegroup ca și tabela
  - CREATE INDEX ... ON filegroup | default
- Exemplu: index9.sql

- Indexarea unei părți dintr-o tabelă
- În MSSQL 2008 se pot crea indecși filtrați pentru a oferi suport interogărilor ce necesită doar o mică parte din datele din tabelă
- Se pot indexa doar liniile care îndeplinesc un anumit criteriu
- Se reduce spaţiul pe disc ocupat de index
- Se îmbunătățește performanța interogărilor
- Exemplu: index10.sql

- Principals = obiecte (login, rol, aplicație)
   cărora li se pot da permisiuni pentru a accesa diferite obiecte din baza de date
- Securables = obiecte (de ex. tabele, vizualizări) la care se poate controla accesul
- Permisiuni = drepturi individuale ce se pot atribui/retrage la/de la un principal pentru a accesa un obiect securabil

Principals:

- Windows bazaţi pe conturi de utilizator de domeniu, grupuri de domeniu, conturi de utilizator locale, grupuri locale. Se adaugă la SQL Server, li se dau permisiuni de acces la obiecte şi au acces la MSSQL prin Windows Authentication
- SQL Server login-uri la nivel de SQL Server şi roluri de server fixate. Sunt independenţi de orice entitate Windows. Au login name şi parolă. Rolurile de server sunt grupări de permisiuni la nivel de instanţă MSSQL la care alţi principali pot deveni membri, moştenind permisiunile acelui rol de server

- Principals:
  - Principali la nivel de bază de date
    - useri
    - roluri la nivel de bază de date (fixate sau definite de utilizator)
    - roluri de aplicație

- Principali Windows
- În MSSQL putem crea login de tip Windows pe baza conturilor de utilizator sau grup Windows
- Un login Windows poate fi asociat cu
  - Un user de domeniu
  - Un user local
  - Un grup Windows

- Login-urile de tip Windows nu mai au nevoie de o altă parolă
- Autentificarea este rezolvată de SO
- Contul curent de utilizator trebuie să fie identificat ca un login de instanța SQL Server sau contul curent trebuie să aparțină unui grup Windows care există ca și login pe MSSQL

- Login-urile Windows acţionează doar la nivelul SO.
- Nu le putem atribui acces la anumite obiecte
- Va trebui să creăm utilizatori la nivelul bazei de date pe care să-i asociem cu un login – drepturile de acces la diverse obiecte se vor da user-ilor bazei de date
- Autentificarea Windows este mai strictă se rezolvă la nivelul SO – parolele nu se transmit prin rețea

Sintaxa: CREATE LOGIN login_name **FROM WINDOWS** [WITH DEFAULT_DATABASE = database | DEFAULT_LANGUAGE = language | CERTIFICATE certname ASYMMETRIC KEY asym_key_name Exemplu: DCL1.sql

 Pentru a vizualiza login-urile existente putem interoga vizualizarea sys.server_principαls

SELECT name, sid

FROM sys.server_principals

WHERE type_desc IN ('WINDOWS_LOGIN', 'WINDOWS_GROUP')

ORDER BY type_desc

Exemplu: DCL2.sql

- ALTER LOGIN
  - Se poate schimba baza de date implicită
  - Se poate schimba limba implicită
  - Activa/dezactiva un login

- DROP LOGIN
- Se elimină login-ul din MSSQL
- Dacă este conectat orice acțiune ulterioară nu este permisă
- Sintaxa: DROP LOGIN login_name
- Dacă login-ul deţine obiecte securabile comanda DROP va eşua

- Interzicerea accesului la MSSQL
- DENY CONNECT
- Exemplu: DCL3.sql

- Principali SQL
- La autentificare Windows
  - SO efectuează autentificarea
  - MSSQL efectuează autorizarea (ce acțiuni poate întreprinde un user autentificat)
- La autentificarea SQL
  - MSSQL face atât autentificarea cât și autorizarea
- Login-urile SQL sunt create în server şi parolele sunt stocate la nivel de server

- Autentificarea SQL este mai puţin sigură pentru că sunt implicate în mod implicit parole
- Se folosește pentru aplicații de la terți și aplicații care nu rulează în mod obligatoriu pe sisteme Windows.
- Sunt implementate politici de parole: dimensiune, complexitate, timp de expirare etc.

- Login-urile SQL operează doar la nivelul serverului de baze de date
- Nu le putem da drepturi de acces la diverse obiecte ale bazelor de date de pe server
- Trebuie creat user la nivelul bazei de date asociat login-ului pentru a putea lucra cu obiecte ale bazelor de date

- SQL Server suportă principali bazați pe:
  - Login individual
  - Roluri de server mai mulți useri se pot asocia la rol

Sintaxa:

```
CREATE LOGIN login_name

[WITH PASSWORD = 'password '[HASHED][MUST_CHANGE],

SID = sid], DEFAULT_DATABASE = database,

DEFAULT_LANGUAGE = language,

CHECK_EXPIRATION = {ON | OFF},

CHECK_POLICY = {ON | OFF},

CREDENTIAL = credential_name]

Exemplu: DCL5.sql
```

- Metainformații despre login-uri SQL
- Din vizualizarea sistem sys.server_principals
- Exemplu: DCL6.sql
- Modificarea unui login SQL Server se face cu comanda ALTER LOGIN
- Se poate modifica:
  - Parola, baza de date implicită, limba, numele login-ului, politica de parole, activare/dezactivare

Sintaxa: ALTER LOGIN login_name { ENABLE | DISABLE WITH PASSWORD = 'password' [OLD_PASSWORD = 'oldpassword ' [MUST_CHANGE|UNLOCK]]|DEFAULT_DATABASE = database | DEFAULT_LANGUAGE = language NAME = login_name | CHECK_POLICY = { ON | OFF } | CHECK_EXPIRATION = { ON | OFF } | CREDENTIAL = credential_name | NO CREDENTIAL Exemplu: DCL7.sql

- Funcția LOGINPROPERTY întoarce informații despre login și setările politicilor de parole și starea lor
- Exemplu: DCL8.sql
- Eliminare unui login se face cu DROP LOGIN
- Un login nu poate fi eliminat dacă deţine obiecte securabile pe server

- Gestiunea membrilor rolurilor de server
- Rolurile de server fixate sunt grupuri SQL predefinite care au atribuite permisiuni la nivel de server (spre deosebire de permisiunile la nivel de bază de date sau schemă)
- Nu putem crea astfel de roluri
- Putem adăuga doar login-uri (Windows sau SQL) la aceste roluri

- Rolul sysadmin este rolul cu cel mai mare nivel de permisiuni
- Adăugarea/eliminarea unui login la un rol fixat de server se face cu procedura stocată sistem sp_addsrvrolemember, sp_dropsrvrolemember
- Sintaxa:

```
sp_addsrvrolemember [ @loginame= ] 'login',
[ @rolename = ] 'role'
```

Exemplu: DCL9.sql

- Un login ar trebui să primească permisiunile minime de care are nevoie pentru a-şi rezolva problema
- Adăugarea unui login la rolul sysadmin este o acțiune care trebuie analizată/cântărită cu multă atenție
- Rolurile de server fixate definesc un grup de permisiuni la nivel de SQL Server

- La fel ca şi login-urile rolurile de server au un identificator de securitate ce poate fi interogat din sys.server_principals
- Rolurile de server pot avea membri care moștenesc permisiunile rolului
- Exemplu: DCL10.sql
- Permisiunile rolurilor de server: Books online

- Principali la nivel de bază de date = obiecte ce reprezintă useri cărora li se pot atribui permisiuni de acces la baza de date sau obiecte ale bazei de date
- Login-urile operează la nivelul serverului (conectare)
- Principalii de baze de date operează la nivelul bazei de date (selectare date, manipulare, operații DDL, gestionare permisiuni la nivel de bază de date)

- Principali la nivel de bază de date
  - Useri = contextul de securitate la nivel de bază de date sub care se execută cererile în cadrul bazei de date – sunt asociați cu login-uri Windows sau SQL
  - Roluri de bază de date = fixate la nivel de bază de date şi definite de utilizator (permit gestionarea mai facilă a permisiunilor față de atribuirea drepturilor în mod individual la fiecare user)
  - Roluri de aplicație = grupări de permisiuni ce nu permit membri. Ne putem conecta cu rolul de aplicație. Se anulează toate permisiunile pe care le are login-ul și vor fi active doar permisiunile atribuite rolului

- Creare de useri în baza de date
- O dată creat un login poate fi asociat cu un user din baza de date
- Un login poate fi asociat cu mai multe baze de date
- Un login poate fi asociat cu un singur user dintr-o bază de date

Sintaxa: CREATE USER user_name [FOR { LOGIN login_name | CERTIFICATE cert_name | ASYMMETRIC KEY asym_key_name [WITH DEFAULT_SCHEMA = schema_name] Exemplu: DCL11.sql

- Informaţii despre useri pe conexiunea curentă se pot obţine cu procedura stocată sistem sp_helpuser
- Sintaxa:

```
sp_helpuser [ [ @name_in_db= ] 'security_account ' ]
```

- EXEC sp_helpuser 'Veronica'
- Modificarea unui user (nume sau schemă)

```
ALTER USER user_name
WITH NAME = new_user_name
| DEFAULT_SCHEMA = schema_name
```

- Eliminarea unui user DROP USER user_name
- Nu putem elimina un user care este proprietar al unor obiecte

- Rezolvarea unor useri orfani din baza de date
- La migrarea unei baze de date pe un nou server (prin BACKUP/RESTORE) relaţia dintre login şi user se poate întrerupe
- Un login are un identificator de securitate (sid) care îl identifică în mod unic pe instanața MSSQL
- sid-ul este stocat pentru userul asociat loginului în fiecare bază de date în care loginul are acces.

- La crearea unui nou login cu același nume pe un alt server nu i se va atribui același sid (excepție este cazul în care se precizează sidul cu comanda CREATE LOGIN)
- Pentru căutarea unor useri orfani putem folosi următorul exemplu:
  - Exemplu: DCL12.sql
- La restaurarea unei baze de date pe un server nou user-ul nu va avea login asociat prin urmare va deveni user orfan.

- Comanda ALTER USER are opţiunea WITH LOGIN care poate reface asocierea dintre un login şi un user
- Este valabil atât pentru login-uri SQL cât şi pentru login-uri Windows
- Dacă un user din Active Directory a fost șters/recreat comanda este utilă

- Roluri fixate la nivel de bază de date
- Fiecare bază de date are roluri fixate care au atribuite permisiuni (selectare, creare etc.)
- Rolurile fixate ale bazei de date au membri
- Membri rolului moștenesc drepturile rolului
- EXEC sp_helpdbfixedrole
- EXEC sp_helprolemember

- Gestionarea rolurilor fixate la nivel de bază de date
- Asocierea unui user cu un rol al bazei de date se face cu procedura stocată sp_addrolemember
- Sintaxa:

```
sp_addrolemember [ @rolename = ] 'role',
[ @membername = ] 'security_account'
```

- Eliminarea unui user dintr-un rol sp_droprolemember [@rolename=] 'role', [@membername=] 'security_account'
  - Exemplu: DCL14.sql

- Roluri definite de utilizator în baza de date
- Permisiunile la obiecte securabile pot fi gestionate mai uşor cu roluri definite de utilizator
- Drepturile nu trebuie atribuite fiecărui user în parte
- Permisiunile la obiecte securabile vor fi atribuite rolului
- Membri rolului vor moșteni toate permsiunile

- Un nou rol se creează cu comanda CREATE ROLE
- Sintaxa:
  - CREATE ROLE role_name [AUTHORIZATION owner_name]
- owner_name este proprietarul (user sau alt rol) rolului care poate gestiona rolul
- EXEC sp_helprole
- ALTER ROLE role_name WITH NAME = new_name (schimbă numele unui rol)
- Exemplu: DCL15.sql

- Roluri de aplicație = hibrid între login și rol de bază de date
- Poate primi drepturi la fel ca un rol la nivel de bază de date
- Rolul de aplicație nu permite membri
- Este activat printr-o procedură stocată sistem cu parolă
- Rolul aplicație elimină toate drepturile pe care le are login-ul

- Rolul de aplicație nu are membri prin urmare are nevoie de o parolă pentru ca permisiunile să fie activate
- Sintaxa pentru crearea unui rol aplicaţie
   CREATE APPLICATION ROLE
   application_role_name
   WITH PASSWORD = 'password'[,
   DEFAULT_SCHEMA = schema_name]
- Exemplu: DCL16.sql

- Procedura stocată sistem sp_setapprole este folosită pentru a activa permisiunile rolului aplicație pentru sesiunea curentă
- Chiar dacă login-ul s-a făcut cu permisiuni de sysadmin, procedura va determina ca să fie active doar permisiunile rolului
- Pentru a reveni la permisiunile anterioare trebuie închisă conexiunea și deschisă o nouă conexiune

 Putem modifica numele, parola sau schema implicită a unui rol de aplicație
 ALTER APPLICATION ROLE application_role_name

WITH NAME = new_application_role_name

| PASSWORD = ' password '

| DEFAULT_SCHEMA = schema_name

- Rolurile de aplicație sunt utile pentru dezvoltatorii de aplicații care doresc să drepturi de acces doar prin aplicație
- Conexiunea la server se poate realiza si cu alte aplicaţii (Access, MSSQL Management Studio)
- Pentru a preveni acest lucru premisiunile loginului se restricționează și folosim un rol la nivel de aplicație pentru a stabili drepturile necesare. Astfel user-ul poate accesa baza de date doar prin aplicație – aplicație care este programată să folosească rolul de aplicație

- Obiectele securabile sunt resurse la care MSSQL controlează accesul prin intermediul permisiunilor
- Avem trei niveluri ierarhice pentru obiectele securabile:
  - Nivelul server (login-uri, baze de date, endpoint)
  - Nivelul bazei de date (useri, roluri, certificate, scheme)
  - Nivelul schemei (schema, tabele, vizualizări, proceduri, funcții)

- Permisiunile permit unei entități să efectueze acțiuni asupra obiectelor securabile
- Comenzile pentru controlul accesului unui principal la obiecte securabile sunt GRANT, REVOKE, DENY – indiferent de nivelul la care se află obiectul securabil

- În MSSQL 2008 a fost introdus SQL Server Audit Object – care permite colectarea de acțiuni la nivel de server sau bază de date pe care dorim să le monitorizăm
- Informația de audit poate să ajungă în:
  - Fişier
  - Windows Application event log
  - Windows Security event log

- Permisiunile se aplică obiectelor la cele trei niveluri: server, bază de date şi schemă
- Există o listă de nume de permisiuni care sunt aplicate la diverse obiecte securabile şi care implică diferite niveluri de autorizare față de obiectul securabil

- Permisiunile importante:
- ALTER = permite celui ce are permisiunea să utilizeze comenzile ALTER, CREATE, DROP.
   De ex. folosirea comenzii ALTER TABLE necesită permisiunea ALTER pe tabela respectivă
- AUTHENTICATE = permite celui ce are această permisiune să fie de încredere la nivel de server sau bază de date

- CONNECT = permite conectarea la o instanţă de MSSQL sau la un endpoint
- CONTROL = toate permisiunile sunt activate atât pentru obiect cât şi pentru toate obiectele încuibate (de ex. permisiunea CONTROL pe o schemă va implica aceeaşi permisiune pe toate tabelele, vizualizările şi alte obiecte din schemă)

- CREATE = permite celui ce are această permisiune să creeze obiecte securabile
- IMPERSONATE = permite impersonarea altui principal (login sau user). De ex. folosirea lui EXECUTE AS pentru un login necesită această permisiune.
- TAKE OWNERSHIP = permite celui ce are această permisiune să devină proprietarul obiectului securabil pe care are această permisiune.

- VIEW = permite vizualizarea metadatelor în legătură cu obiectul securabil
- Pentru a vedea permisiunile disponibile pe MSSQL există funcția sistem sys.fn_builtin_permissions

Sintaxa:

```
sys.fn_builtin_permissions
([DEFAULT | NULL ] | empty_string |
APPLICATION ROLE | ASSEMBLY | ASYMMETRIC KEY |
CERTIFICATE | CONTRACT | DATABASE |
ENDPOINT | FULLTEXT CATALOG | LOGIN |
MESSAGE TYPE | OBJECT | REMOTE SERVICE
  BINDING |
ROLE | ROUTE | SCHEMA | SERVER | SERVICE |
SYMMETRIC KEY TYPE USER XML SCHEMA
  COLLECTION)
```

- Permisiunile ce pot fi atribuite în MSSQL
- Exemplu: DCL17.sql
- covering permission = numele clasei de permisiuni care este mai sus în ierarhia de permisiuni încuibate

- Obiecte securabile şi permisiuni la nivel de server
- Obiectele securabile la nivel de server sunt unice într-o instanță MSSQL – login-uri, endpoint, baze de date
- Permisiunile pentru securabile la nivel de server pot fi atribuite doar principalilor la nivel de server (login SQL Server sau Windows)

- Entitatea care primeşte permisiuni la nivel de server poate crea baze de date, crea login-uri, poate crea linked-servers
- Permisiunile la nivel de server permit oprirea instanție MSSQL sau folosirea SQL Profiler
- Grantor cel care dă permisiunea
- Grantee cel ce primeşte permisiunea

Sintaxa:

```
GRANT Permission [,...n]

TO grantee_principal [,...n]

[WITH GRANT OPTION]

[AS grantor_principal]
```

 Pentru a interzice permisiuni unui principal asupra unui obiect securabil folosim comanda DENY

Sintaxa:

```
DENY permission [ ,...n ]
TO grantee_principal [ ,...n ]
[CASCADE ]
[AS grantor_principal ]
```

- permission = una sau mai multe permisiuni la nivel de server
- CASCADE permisiunea va fi eliminată și de la toți principalii la care grantee-ul a dat mai departe permisiunea

- Revocarea unei permisiuni se face cu comanda REVOKE
- Revocarea elimină o permisiune care a fost atribuită cu GRANT sau interzisă cu DENY
- Sintaxa:

```
REVOKE [GRANT OPTION FOR ] permission [,...n]
FROM < grantee_principal > [,...n]
[CASCADE]
[AS grantor_principal]
```

Exemplu: DCL18.sql, DCL19.sql